

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของการส่งเสริมการจัดการตนเองต่อความมีวินัยในการรับประทานยา
ต้านไวรัสและพฤติกรรมเสี่ยงในผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

ผู้เขียน นางสาวรำไพ หาญมนต์

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงเยาว์	เกษตร์ภิบาล	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์จิตตาภรณ์	จิตรีเชื้อ	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ที่ขาดวินัยในการรับประทานยาด้านไวรัสและมีพฤติกรรมเสี่ยง จะส่งผลให้การรักษาล้มเหลว เกิดเชื้อดื้อยาและโรคติดเชื้อฉวยโอกาส การวิจัยเชิงทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการส่งเสริมการจัดการตนเองต่อความมีวินัยในการรับประทานยาด้านไวรัสและพฤติกรรมเสี่ยงในผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ อายุระหว่าง 25-59 ปี ที่ลงทะเบียนรับยาด้านไวรัสที่คลินิกพิเศษ โรงพยาบาลชุมชนแห่งหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างสุ่มเลือกแบบมีระบบจำนวน 50 ราย สุ่มอย่างง่ายเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 25 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการส่งเสริมการจัดการตนเอง แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบบันทึกความมีวินัยในการรับประทานยาด้านไวรัส แบบบันทึกอาการข้างเคียงจากยาด้านไวรัสของสำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (2549) และแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่กระจายเชื้อเอชไอวีและรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม ซึ่งดัดแปลงจากแบบสอบถามของวิมลศิริ ศรีคันหา (2553) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา สถิติไคสแควร์ สถิติฟิชเชอร์ และสถิติค่าที

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังได้รับการส่งเสริมการจัดการตนเอง กลุ่มทดลองมีวินัยในการรับประทานยาด้านไวรัส ร้อยละ 100 มากกว่าก่อนได้รับการส่งเสริมการจัดการตนเอง และมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเสี่ยงลดลงจาก 6.31 คะแนน เป็น 4.66 คะแนน จากคะแนนเต็ม 72 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเสี่ยงในกลุ่ม

ทดลองเท่ากับ 4.66 คะแนน ซึ่งน้อยกว่ากลุ่มควบคุมที่มีคะแนนเท่ากับ 8.33 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า การส่งเสริมการจัดการตนเองส่งผลให้ผู้คิดเชื้อเอชไอวี/เอดส์มีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสมากขึ้นและพฤติกรรมเสี่ยงลดลง ดังนั้นควรนำการส่งเสริมการจัดการตนเองไปประยุกต์ใช้เพื่อให้ผู้คิดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ เกิดทักษะในการจัดการตนเองอย่างต่อเนื่อง

Thesis Title Effects of Self- management Enhancement on Antiretroviral Drug Adherence and Risk Behaviors Among People Living with HIV/ AIDS

Author Miss Rumpai Hanmon

Degree Master of Nursing Science (Infection Control Nursing)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Nongyao Kasatpibal Advisor

Associate Professor Jittaporn Chitreechuer Co-advisor

ABSTRACT

People living with HIV/AIDS (PLWHs) who have poor antiretroviral drug adherence and engage in risk behaviors, can become treatment failure, drug-resistant and develop opportunistic infections. The objective of this randomized control trail was to determine the effects of self-management on antiretroviral drug adherence and risk behaviors among PLWHs. The study samples consisted of PLWHs aged 25-59 who registered to receive antiretroviral drug from the specialist clinic at a community hospital. Fifty PLWHs were randomly selected for this study using systematic random sampling. Twenty-five participants were assigned to the experimental group or control group using simple random sampling. The data collection tools consisted of a self-management plan, personal data questionnaire, antiretroviral (ARV) drug adherence recording form, ARV adverse events recording form developed by the Bureau of AIDS, a Tuberculosis and Sexually Transmitted Infections (2006), and a on HIV risk behavior questionnaire adapted from Srikantha's questionnaire (2010). The data were analyzed using descriptive statistics, Chi-square, Fisher exact and t-test statistics.

The results of the study revealed that after implementation of the self-management intervention, antiretroviral drug adherence in the experimental group had significantly increased, and was higher than the control group ($p < .001$). The mean score for risk behaviors in the

experimental group decreased significantly from 6.31 to 4.66 (from a total of 72, $p < .05$). When comparing the groups, the mean score of risk behaviors of the experimental group was 4.66 points, which was significantly lower than that of the control group (8.33 score, $p < .05$).

This study suggests that self-management can improve ARV drug adherence and reduce risk behaviors among PLWHs. Self-management should be applied to enhance the continuation of self-management skills for PLWHs.